

NEKE SOCIJALNO-PSIHOLOŠKE KARAKTERISTIKE STUDENATA PRVE GODINE STUDIJA SOCIJALNOG RADA*

Natalija Rogulja

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Studijski centar socijalnog rada

Stručni članak

UDK 378.18:36

Primljeno: listopad, 1997.

U ovom radu izneseni su rezultati istraživanja nekih socijalno-psiholoških karakteristika studenata prve godine Studija socijalnog rada u Zagrebu: motiva upisa na studij, životnih ciljeva, te percepcije faktora socijalne promocije. Na uzorku od 73 studenta-ispitanika anketom je ispitivan stupanj slaganja s određenim stavovima ocjenama između 1 i 5. Prema rezultatima istraživanja studentima je najvažniji motiv upisa na studij bila želja da svojim stručnim radom pomažu ljudima (s prosječnom ocjenom 4.45), dok je na njih najmanje utjecao nagovor (s prosječnom ocjenom 1.29). Živjeti u skladu sa svojom savješću najvažniji im je životni cilj (prosječna ocjena 4.84), a postizanje moći i utjecaja najmanje im je važno (prosječna ocjena 2.64). S druge strane ispitanici drže da je za uspjeh u društvu danas najvažniji novac (prosječna ocjena 4.38), dok su poštenje i pravednost, te korektan odnos prema drugima najmanje važni (prosječna ocjena 2.77). Prema tome, ovo istraživanje potvrđuje tezu da studenti socijalnog rada žive u raskoraku između vrijednosti koje smatraju dominantnima u društvu i vlastitih, manje utilitarnih vrijednosti.

1. UVOD

Pojam mladenaštva kao razdoblja u psihičkom razvoju čovjeka nastao je u suvremenom društvu. U prošlosti, u primitivnim društvima, mladenačko razdoblje označavalo je kraj djetinjstva i ulazak u svijet odraslih. Mladi čovjek je tada preuzimao uloge, dužnosti, ali i prava odraslih. U takvim se društvima anatomsko-fiziološka zrelost podudarala s psihičkom i društvenom zrelošću (Furlan, 1985.).

No danas, u suvremenim uvjetima, život mladih mnogo je složeniji. Činjenica da je mladi čovjek anatomski i fiziološki zreo ne govori istovremeno da je zreo psihički, a osobito ne društveno ili da je ekonomski osamostaljen. Mladi se sve duže školuju kako bi se lakše mogli prilagoditi i obavljati što više poslova, pa time i mladenaštvo traje sve duže. Zato se o mladenaštvu govori kao o razdoblju pripreme za odraslost koje traje dok se ne postigne psihička i socijalna zrelost.

Naravno, u različitim zemljama različito je i razdoblje mladenaštva ovisno o ekonomskim, socijalnim i kulturnim prilikama sredine. Što je zemlja razvijenija i na višem stupnju tehnologije, mladenaštvo duže traje.

* Članak je skraćeni diplomski rad koji je autorica izradila pod mentorstvom prof. Ivana Magdalenića u prosincu 1996. godine

Mladi ne predstavljaju poseban društveni sloj, klasu ili grupu. U ovom razdoblju radi se o formiranju jednog novog stila života, koji znači svojevrstan prijelaz na duševni život odraslog čovjeka (Pataki, 1940.).

U doba mladenaštva taj dio populacije mora riješiti mnoge životne zadatke i u raznim područjima postići određene rezultate. Prema Havinghurstu (Kapor-Stanulović, 1988.) zdrav razvoj ličnosti u toj dobi zahtijeva svladavanje i formiranje sljedećih vještina, znanja i stavova: prihvaćanje muške, odnosno ženske uloge, uspostavljanje emocionalne neovisnosti, profesionalno opredjeljivanje, razvijanje intelektualnih vještina, postizanje socijalno odgovornog ponašanja, pripreme za brak i obiteljske obveze.

U doba mladenaštva oblikuju se moralna gledišta i shvaćanja. Jezgra ciljeva koje si mladi postavljaju sadrži sljedeće vrijednosti: privatnost, samosvojnost, materijalni i društveni položaj, profesionalni uspjeh i dokolica.

U to doba počinje se razvijati vlastita individualnost, a mladi se uključuju u razne oblike društvenog života. Dolazi do procesa kojim se mladi čovjek oslobađa stanja ovisnosti o roditeljima, a istovremeno nastoji ostati u vezi s njima.

Za ovo razdoblje karakterističan je raskorak i nesklad između osobnih interesa i težnji, te društvenih potreba i mogućnosti, npr. školovanja, izbora životnog poziva i pripreme za njega, mogućnosti zaposlenja, rješavanja stambenog pitanja i slično.

2. PROBLEM I CILJ

Cilj je ovog istraživanja ispitati motive upisa na studij, životne ciljeve, te percepciju faktora socijalne promocije, studenata prve godine Pravnog fakulteta - Studija socijalnog rada.

3. METODA

Podaci u ovom istraživanju prikupljeni su metodom ankete, tj. odgovarajućim instrumentom - upitnikom. Primjena upitnika izvršena je tako da su ispitanicima najprije dane upute i iznesen cilj istraživanja, te su obaviješteni da je anketa potpuno anonimna. Pitanja u anketi - upitniku, formulirana u obliku određenih stavova, bila su čitana, a ispitanici su na praznim papirima ispisivali brojeve/ocjene (1-5) koji su označavali stupanj slaganja ili neslaganja s određenom tvrdnjom.

Uzorakom su obuhvaćena 73 ispitanika - studenta prve godine Pravnog fakulteta - Studija socijalnog rada.

S obzirom na anonimnost ankete, očekuje se da su na postavljena pitanja ispitanici dali iskrene odgovore.

Od 133 varijable, koliko je anketa sadržavala, ovdje se navode rezultati za njih 36.¹

¹ Diplomski rad na kojem se temelji ovaj članak, sadržavao je, između navedenog, i ispitivanje konformizma i socijalne distance, komponente identiteta, te percepciju socijalno-patoloških pojava.

4. MOTIVI UPISA NA STUDIJ

4.1. O ČEMU OVISI IZBOR ZANIMANJA

Izbor zanimanja veoma je važan korak na putu ka zreloj dobi. Mnoštvo je faktora koji utječu na razvoj profesionalnih interesa i izbor zanimanja: obitelj, škola, vršnjaci, spol, stupanj realizma u procjeni svojih osobina, informiranost o zanimanjima, stereotipi (rasprostranjena, pretjerano pojednostavljena vjerovanja) o pojedinim zanimanjima, status (prestiž) zanimanja. Za velik broj mladih izbor zanimanja je značajan izvor problema, osobito zato jer su njihovi profesionalni interesi često ograničeni objektivnim potrebama društva ili su njihova očekivanja nerealna. Svjesni su da se uz različita zanimanja vežu različiti stilovi života (obraci ponašanja i vrijednosti koje proizlaze iz položaja u društvu), pa izbor zanimanja znači i izbor određenog stila života.

Istraživanja provedena u nas govore da je u izboru zanimanja na djevojke manji pritisak nego na mladiće kada se radi o materijalnoj koristi. Roditelji nerijetko vrše pritisak na mlade da izaberu neko od zanimanja koja imaju visok status u društvu ili donose značajnu korist (zaradu, ugled, privilegije, moć), što je često povezano.

Za velik broj mladih izbor zanimanja predstavlja prvi stvarni korak ka stjecanju neovisnosti o roditeljima i oslobađanju od njihove kontrole.

4.2. ISPITIVANJE MOTIVA UPISA NA STUDIJ

U ovom dijelu istraživanja zanimalo me je koliko su studentima osobno bili važni pojedini motivi ili razlozi zbog kojih su upisali upravo ovaj studij. Svaki od ponuđenih dvanaest motiva ispitanici su trebali ocijeniti "školskom" ocjenom od 1 (što znači potpuno nevažno) do 5 (jako važno), dok su ocjene 2, 3 i 4 stupnjevi važnosti između tih krajnjih ocjena.

Kao što se u nastavku vidi ponuđeni motivi obuhvaćaju širok raspon od eventualnog neuspjeha (doživljenog ili očekivanog²) na nekom drugom studiju ili drugom klasifikacijskom ispitu, pretpostavke o laganom studiju i laganom klasifikacijskom ispitu, zatim očekivanju dobre zarade, društvenog ugleda struke, osiguranog posla u struci, informacije da ih ovaj studij priprema za zanimljiv posao, pa do želje da svojim stručnim radom pomažu ljudima.

U Tablici 1. navedena je rang lista pojedinih motiva s podacima o aritmetičkoj sredini (AS), standardnoj devijaciji (SD), te postotku ispitanika koji su dali pojedinu ocjenu za svaki od tih motiva.

Prema tim podacima, najviše studenata upisalo je Studij socijalnog rada zbog želje da svojim stručnim radom pomažu ljudima. Taj podatak mogao se i očekivati budući da ih ovaj studij priprema za pomažuću profesiju. Više od 90% ispitanika ovaj motiv ocijenilo je kao važan ili veoma važan u odabiru studija.

² Pri čemu očekivani neuspjeh znači da su ispitanici željeli studirati nešto drugo, ali su unaprijed očekivali da neće uspjeti, pa nisu ni pristupili klasifikacijskom ispitu na tom studiju.

Sljedeći po rangu važnih motiva upisa ovog studija je informacija ili pretpostavka da je riječ o zanimljivom studiju (samo jedan ispitanik je ovom motivu dao ocjenu 1). Odmah nakon toga studentima je za izbor studija bila važna informacija ili pretpostavka da ih ovaj studij priprema za zanimljiv posao.

Iduća po rangu, ali sa znatno nižom aritmetičkom sredinom - 2.47, ocijenjena je varijabla - osiguran posao u struci (na temelju stipendije, pouzdane društvene ili obiteljske veze ili uvjerenja da za tom strukom postoji potražnja u društvu) za koju je gotovo polovica ispitanika izjavila da im je taj motiv bio nevažan u izboru studija.

Lagan klasifikacijski ispit, iako prema rangu osrednje važan, za samo 16% ispitanika bio je važan ili veoma važan motiv za izbor upravo ovog studija.

Mogućnost zaposlenja u inozemstvu u značajnoj mjeri je motiviralo svega 16% studenata, a najveći postotak (49.31%) smatra tu varijablu potpuno nevažnom za odabir studija.

Društveni ugled struke više od 60% ispitanika ne smatra važnim motivom opredjeljenja upravo za studij socijalnog rada, a ni jedan student nije dao ovom motivu ocjenu 5.

Tablica 1. Motivi upisa na studij

Rang		AS	SD	% 1	% 2	% 3	% 4	% 5
1	Želja da svojim stručnim radom pomožete ljudima	4.45	0.74	1.37	0.00	6.85	35.62	56.16
2	Informacija da je riječ o zanimljivom studiju	3.95	0.99	1.37	5.48	27.40	28.77	36.98
3	Informacija da vas studij priprema za zanimljiv posao	3.84	1.10	4.11	6.85	19.18	41.09	28.77
4	Osiguran posao u struci	2.47	1.22	30.14	19.18	30.14	15.06	5.48
5	Lagan klasifikacijski ispit	2.16	1.17	39.73	23.28	20.55	13.70	2.74
6	Mogućnost zaposlenja u struci u inozemstvu	2.07	1.60	49.31	16.44	17.81	10.96	5.48
7	Društveni ugled struke	2.01	1.03	42.46	23.29	24.66	9.59	0.00
8	Neuspjeh na drugom studiju ili klasifikacijskom ispitu	1.96	1.27	56.16	13.70	12.33	13.70	4.11
9	Obiteljska situacija	1.93	1.15	52.05	17.81	17.81	9.59	2.74
10	Očekivanje dobre zarade	1.71	0.88	53.42	26.03	16.44	4.11	0.00
11	Informacija ili pretpostavka da je to lagan studij	1.71	0.96	58.90	16.44	19.18	5.48	0.00
12	Nagovor	1.29	0.63	79.45	13.70	5.48	1.37	0.00

Budući da je izbor studija nerijetko pod utjecajem "želje da se ipak nešto studira", iako se za određeni studij nema potrebnih sklonosti, pomalo me iznenađuje da je s niskim

ocjenama procijenjen motiv eventualnog neuspjeha na drugom fakultetu (po rang u na 8 mjestu), za koji se gotovo 70% studenata izrazilo nepovoljno, ocjenjujući ga ocjenama 1 ili 2.

Obiteljska situacija je značajno utjecala na izbor studija samo kod 2 ispitanika.

Ne može se reći da su ispitanici upisali ovaj studij u očekivanju dobre zarade, jer je manje od 5% ispitanika ovoj varijabli dalo najveću ocjenu.

Na dnu ljestvice motiva je nagovor roditelja i poznanika koji je kod gotovo 80% ispitanika ocijenjen kao potpuno nevažan u odabiru studija (očekivalo bi se da su roditelji ipak više utjecali na odluku o izboru studija).

Usporedivši dobivene podatke o motivima upisa na studij s podacima sličnog istraživanja koje je proveo I. Magdalenić 1986. godine (također na uzorku studenata socijalnog rada) uočila sam da su i tada tri najvažnija motiva (možda i jedina odlučujuća) bila zanimljivost posla, želja za pomaganjem i zanimljivost studija. Motivi koji su slijedili i u tom su istraživanju osjetno manje važni. Dno i sredina ljestvice motiva ne razlikuju se mnogo u ova dva istraživanja, s tim da je motiv društveni ugled struke (u istraživanju 1986. najmanje važan) u ovom istraživanju dospio na 7 mjesto rang ljestvice! (Magdalenić, Orešnik i Ruklič, 1987.).

5. ŽIVOTNI CILJEVI

5.1. CILJEVI KOJIMA TEŽE MLADI

Životni ciljevi mogli bi se grupirati na sljedeći način:

- ciljevi orijentirani na obitelj i miran život (obiteljska sloga, miran život, ne zamjeriti se nikome, imati sigurno zaposlenje)
- ciljevi orijentirani na stjecanje materijalnih vrijednosti (visok standard, dobra zarada, rad za osobnu dobit)
- ciljevi orijentirani na vanjska priznanja (postati slavan-popularan, imati autoritet u društvu)
- ciljevi orijentirani na društveno priznanje (zalagati se za one koji su ugroženi)
- stvaralački orijentirani ciljevi (stvaralački rad, nezavisnost vlastitog mišljenja, smjelost u traženju istine i pravde) i
- ciljevi orijentirani na "neobavezno življenje" (dobar provod i razonoda, život pun doživljaja i avantura) (Miliša, Rako i Takšić, 1988.).

5.2. REZULTATI ISPITIVANJA ŽIVOTNIH CILJEVA STUDENATA

Slijedio je niz pitanja koji se odnosio na to koliko su studentima osobno važni neki životni ciljevi, koliko im je stalo da u životu postignu navedenih 12 ciljeva. Trebalo je također odgovoriti ocjenama od 1 do 5 pri čemu 1 znači da taj životni cilj nije nimalo važan, a 5 da je vrlo važan.

Na osnovi dobivenih odgovora može se reći da je za ispitanike primarni cilj - živjeti u skladu s vlastitom savješću. Za čak 98% studenata je ovaj cilj važan ili veoma važan.

Odmah iza toga cilj im je imati ugodan krug prijatelja. Pomagati drugima u granicama svojih mogućnosti i obogaćivati znanje iz različitih područja također su veoma značajni životni ciljevi za ove ispitanike. Zanimljivo je da za navedena četiri cilja ni jedan ispitanik nije dao ocjenu manju od 3.

Studenti podjednako priželjkuju miran život u krugu obitelji kao i to da budu društveno korisni (AS=4.16). Postići afirmaciju u struci, postati istaknuti socijalni radnik veoma je važno za oko 40% ispitanika.

Provoditi se (ugodno živjeti bez velikih obaveza), te mirno provesti svoj radni vijek su osrednje važni ciljevi u životu za ove ispitanike.

Pri dnu ljestvice životnih ciljeva su varijable obogatiti se te postati općenito popularan u društvu. Postizanje moći i utjecaja u društvu je faktor koji je studentima od najmanjeg značaja. Više od 50% ispitanika među životnim ciljevima tu varijablu smatra nevažnom.

Tablica 2. Životni ciljevi

Rang	Koliko vam je stalo da postignete nešto od navedenog?	AS	SD	% 1	% 2	% 3	% 4	% 5
1	Živjeti u skladu sa svojom savješću	4.84	0.41	0.00	0.00	1.37	13.70	84.93
2	Imati ugodan krug prijatelja	4.81	0.46	0.00	0.00	2.74	13.70	83.56
3	Pomagati drugima u granicama mogućnosti	4.63	0.51	0.00	0.00	1.37	34.25	64.38
4	Obogaćivati svoje znanje	4.34	0.69	0.00	0.00	2.33	41.09	48.08
5	Biti društveno koristan	4.16	0.86	0.00	5.48	13.70	39.73	41.09
6	Mirno živjeti u krugu obitelji	4.16	1.09	1.37	9.59	15.07	19.18	54.79
7	Postići afirmaciju u struci	4.14	0.94	2.74	4.11	9.59	43.83	39.73
8	Provoditi se	3.63	1.08	2.74	12.33	30.13	28.77	26.03
9	Mirno provesti svoj radni vijek	3.56	1.11	5.48	10.96	27.40	34.24	21.92
10	Obogatiti se	3.05	1.12	10.96	19.18	31.51	30.13	8.12
11	Postati općenito popularan	2.90	1.15	13.70	20.54	36.99	19.18	9.59
12	Postići moć	2.64	1.19	17.81	32.87	24.66	16.44	8.22

6. FAKTORI SOCIJALNE PROMOCIJE

Ovaj dio ankete odnosio se na procjenu studenata o tome koji činitelji i načini ponašanja omogućuju osobni uspjeh u našem društvu danas.

Pitanje je glasilo: Ljudi različito misle o tome koji su činitelji ili osobine najvažnije za postizanje željenog društvenog položaja.

Ispitanicima je predočeno 12 takvih osobina, odnosno činitelja, sa zahtjevom da važnost svakog od njih ocijene na skali od 1 (potpuno nevažno) do 5 (jako važno), dok su ocjene dva, tri i četiri, stupnjevi između tih krajnjih ocjena.

U Tablici 3. navedena je rang lista tih faktora uspjeha s podacima o aritmetičkoj sredini ocjena (AS), standardnoj devijaciji (SD), te postotku ispitanika koji su dali pojedinu ocjenu.

Ispitanici drže da je najvažniji činitelj uspjeha u današnjem društvu novac, tj. imetak. Ni jedan ispitanik nije ovu varijablu ocijenio kao malo važnu ili potpuno nevažnu, dok ju je više od polovine studenata ocijenilo veoma važnom. Odmah nakon novca na ljestvici je korištenje osobnih ili obiteljskih veza i poznanstava kao način uspjeha u društvu. Tom je faktoru čak 57.53% ispitanika dalo najveću ocjenu.

Više od polovine ispitanika smatra da su za uspjeh u društvu veoma važni lukavost i bezobzirnost, snalažljivost po svaku cijenu, a samo manje od 5% ocjenjuje ih kao nevažne.

Slijedi pripadnost vladajućoj stranci koju također više od polovine ispitanika ocjenjuje jako važnom, a ostali, uglavnom drže da je važna ili srednje važna.

Studenti, dakle, misle da su novac i poznanstva, uz bezobzirnost i snalažljivost kao i način najboljeg korištenja tih faktora, najvažniji za čovjeka koji želi postići uspjeh u društvu.

Najvišu ocjenu varijabli "veze u međunarodnim krugovima", dalo je 38% ispitanika, a 34% ih smatra da je sreća, sretan slučaj, odnosno povoljan stjecaj okolnosti faktor koji može značajno pridonijeti socijalnoj promociji.

Vlastite sposobnosti i stručnost tek su na 7. mjestu po rangu važnosti, a visoka obrazovanost čak na 9. mjestu. Slijedi varijabla zalaganja u radu i dobrog obavljanja posla. U vezi s tim je i poslušnost i pokornost pretpostavljenima, koja je sljedeća varijabla po rangu.

Uvjerljivo na posljednjem mjestu, sa prosječnom srednjom vrijednošću od samo 2.77 je varijabla poštenje, pravednost, te korektan odnos prema drugima. To znači da se radi o osobini koja se ne smatra važnom u socijalnoj promociji, a budući da je više od 40% ispitanika o njoj dalo nepovoljno mišljenje, može se reći da je ta osobina, u težnji za uspjehom, čak ponekad i nepoželjna. Od svih predloženih činitelja ona najmanje pridonosi socijalnoj promociji, odnosno postizanju željenog društvenog položaja.

Tek na dnu rang liste nalaze se varijable koje označavaju osobne kvalitete pojedinca i njegove moralne osobine. Zalaganje u radu je nisko rangirano, što govori o određenom pesimizmu studenata u vezi njihovog budućeg zaposlenja i mogućnosti napredovanja na osnovi stručnosti i zalaganja.

U sličnom istraživanju koje je proveo Institut za društvena istraživanja Sveučilišta u Zagrebu krajem 1987. godine (na uzorku zagrebačkih studenata raznih fakulteta) dobiveni su sljedeći podaci: Najvažniji faktor socijalne promocije bila je snalažljivost (lukavost), zatim osobne ili obiteljske veze pa aktivnost u društveno-političkim organizacijama. Zalaganje u radu, poslušnost te poštenje tadašnji zagrebački studenti (jednako kao i ispitanici u ovom istraživanju) ocijenili su najmanje važnim faktorima uspjeha u društvu (Magdalenić, Baranović i dr., 1991.). Zanimljivo je da je novac kao faktor socijalne promocije

tada bio na 4. mjestu (u ovom istraživanju je na 1.) a varijabla visoka obrazovanost je s 5-og mjesta pala na 9-o mjesto.

Tablica 3. Faktori socijalne promocije

Rang	Koliko je, po vašem mišljenju, za uspjeh u našem društvu danas važan:	AS	SD	1	% 2	% 3	% 4	% 5
1	Novac, imetak	4.38	0.73	0.00	0.00	15.07	34.25	50.68
2	Osobne ili obiteljske veze	4.30	0.95	1.37	2.74	17.81	20.55	57.53
3	Lukavost i bezobzirnost...	4.27	0.93	2.74	1.37	12.33	32.88	50.68
4	Pripadnost vladajućoj stranci	4.18	1.04	1.37	8.22	13.70	24.66	52.05
5	Veze u međun. krugovima	4.10	0.85	0.00	2.74	23.29	35.62	38.35
6	Sreća, sretan slučaj, povoljan stjecaj okolnosti	3.95	0.96	1.37	5.48	24.65	34.25	34.25
7	Vlastite sposobnosti i stručnost	3.90	0.98	1.37	8.22	20.55	38.35	31.51
8	Korupcija, podmićivanje onih na visokim položajima	3.84	1.16	5.48	8.22	19.18	31.51	35.61
9	Visoka obrazovanost	3.70	1.07	5.48	6.85	23.29	41.09	23.29
10	Zalaganje u radu, dobro obavljanje svog posla	3.70	0.96	2.74	6.85	28.77	41.09	20.55
11	Poslušnost i pokornost pretpostavljenima	3.59	0.90	1.37	8.22	36.59	36.99	16.43
12	Poštenje, pravednost, korektan odnos prema drugima	2.77	1.15	15.07	26.03	35.61	13.70	9.59

Ako usporedimo podatke iz ovog dijela ankete sa životnim ciljevima studenata, možemo zaključiti da studenti u velikoj mjeri žive u stalnom konfliktu između osobnih, prihvaćenih vrijednosti i vrijednosti koje smatraju važećim u socijalnoj sredini i koje su neophodne za uspjeh u društvu. Primjerice, studenti su na vrh životnih ciljeva stavili život u skladu sa svojom savješću, a istovremeno su svjesni da su lukavost i bezobzirnost jedan od važnijih faktora društvenog uspjeha.

Zatim, njihova želja za učenjem, obogaćivanjem znanja iz različitih područja je visoko rangirana, ali su svjesni da te vrijednosti nisu realno cijenjene u društvu danas. Svjesni su da im stručnost i znanje neće pomoći da budu priznati u društvu.

Zanimljivo je usporediti i odnos studenata prema novcu - bogaćenje je studentima pri dnu ljestvice životnih ciljeva (tek na 10. mjestu), što znači da im novac nije toliko važan; međutim, novac, odnosno imetak smatraju najvažnijim čimbenikom uspjeha u društvu.

7. ZAKLJUČAK

Istraživanjem je obuhvaćen uzorak od 73 ispitanika - studenata prve godine Studija socijalnog rada. Namjera je bila prikupiti podatke o nekim socijalno-psihološkim karakteristikama mladih:

- motivima upisa na studij
- životnim ciljevima te
- percepciji faktora socijalne promocije.

Prema rezultatima istraživanja, ispitanim budućim socijalnim radnicima najvažniji motivi upisa na studij bili su: želja da svojim stručnim radom pomažu ljudima, te informacija da je riječ o zanimljivom studiju. Na dnu ljestvice motiva su očekivanje dobre zarade, informacija da je to lagan studij, te nagovor roditelja i poznanika.

Rezultati istraživanja pokazuju da su za ove ispitanike vrlo značajni ciljevi: živjeti u skladu s vlastitom savješću, imati ugodan prijatelj, zatim pomagati drugima u granicama svojih mogućnosti, te obogaćivati znanje iz različitih područja. Osrednje im je važno provoditi se i mirno provesti svoj radni vijek. Na začelju ljestvice su kao životni ciljevi - obogatiti se, postati popularan, te postići moć.

S druge strane, studenti drže da su za uspjeh u našem društvu danas najvažniji no-vac, osobne i obiteljske veze, te lukavost i bezobzirnost. Na dnu rang liste faktora socijalne promocije su zalaganje u radu, poslušnost i pokornost pretpostavljenima, te poštenje, pravednost, korektan odnos prema drugima.

Sudeći po najvažnijim životnim ciljevima, a i osnovnom motivu upisa na studij, mogli bismo reći da ispitani studenti iskazuju idealizam, a njihovo (pre)poznavanje fak-tora socijalne promocije govori da se ne radi o naivnom idealizmu - zato su njihovi životni stavovi za veću pohvalu. Ostaje pitanje: da li naši studenti (budući socijalni radnici) ne teže uspjehu u društvu ili imaju druga mjerila uspjeha?

LITERATURA:

1. Furlan, I. (1985) **Čovjekov psihički razvoj**. Zagreb: Školska knjiga.
2. Kapor-Stanulović, N. (1988) **Na putu ka odraslosti**. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
3. Magdalenić I., Baranović, B. (i dr.). (1991) **Društveni profil zagrebačkih studenata krajem osamdesetih**. Zagreb: Institut za društvena istraživanja Sveučilišta u Zagrebu.
4. Magdalenić, I., Orešnik, V. i Ruklić, G. (1987) Skica sociološkog i socijalno-psihološkog profila studenata socijalnog rada. **Pravnik**. 20 (1), str. 11-18.
5. Miliša, Z., Rako, A. i Takšić, V. (1988) **Vrijednosne orijentacije studenata prema radu**. Zagreb: RZ RK SSOH.
6. Pataki, S. (1940) **Psihologija mladenačkog doba**. Zagreb.

*Summary**SOME PSYCHO-SOCIAL CHARACTERISTICS OF THE FIRST YEAR SOCIAL WORK STUDENTS**Natalija Rogulja*

This paper gives the results of studying some characteristics of the first year students of the School of Social Work in Zagreb. We tried to find out their motives to study at the School, their life goals and their perception of the factors that influence social promotion. The research has been done at the sample of 73 students; a questionnaire has been used to find out the level of agreement with certain statements on the 1 to 5 scale. The results show that the most important motiv to study at that particular school is their wish to help people professionally (average 4.45). On the other hand they have been very little influenced by somebody else (average 1.29). Their most important aim is to live in harmony with their conscience (average 4.84) while gaining the power is nearly not important at all (average 2.64). However, the students think that money is the most important factor of social success (average 4.38), while honesty, fairness and justice are less important (average 2.77). So we could say that students of social work live in discrepancy between values they honor and values that they see as dominant in the society.